

Β ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΕΡΑΜΕΙΩΝ

«Αστραπιαίος πόλεμος» (Blitzkrieg)

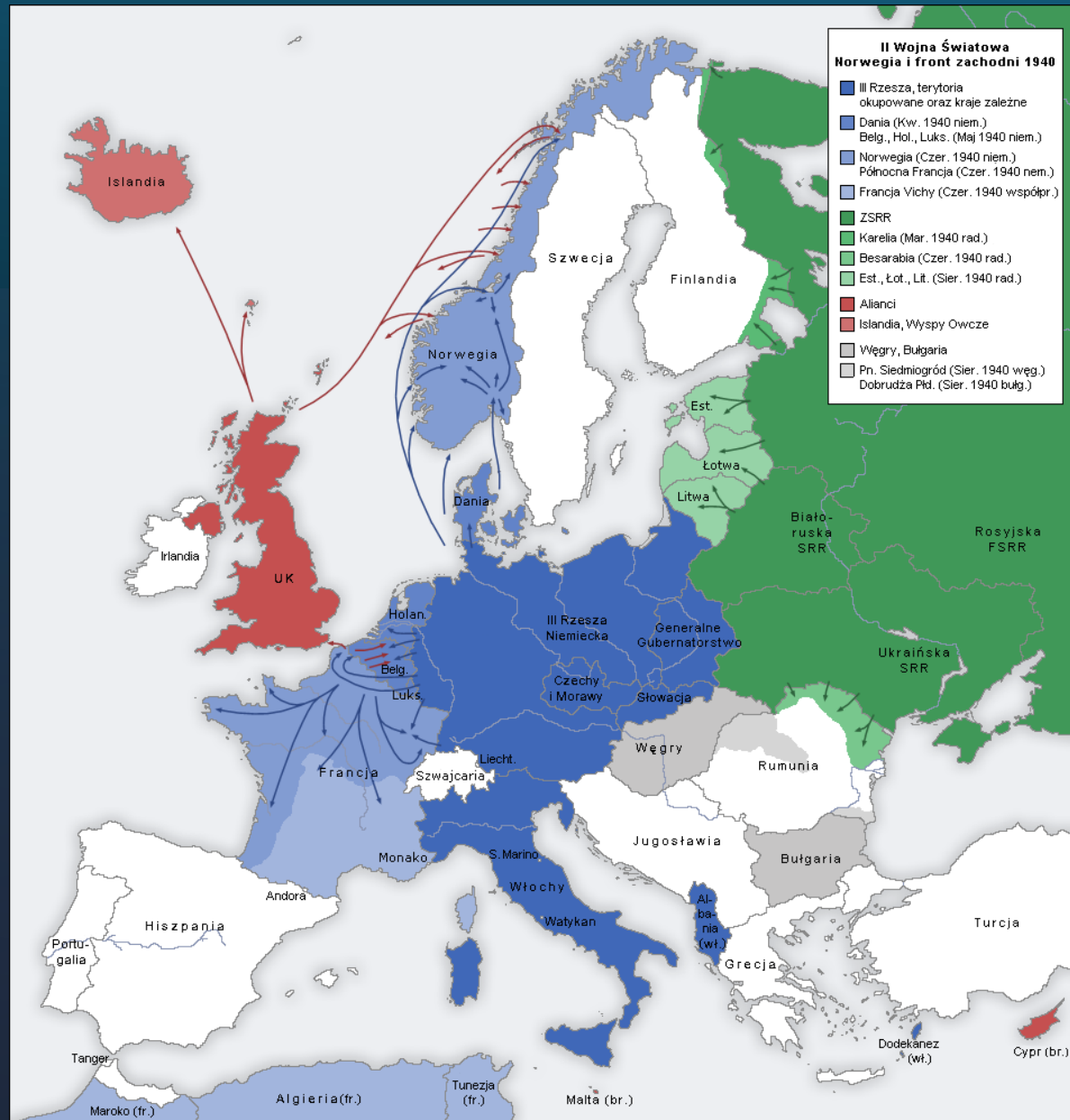
Ο Χίτλερ εισάγει την τακτική του αστραπιαίου πολέμου (βαριά, ευέλικτα τεθωρακισμένα)

Φθινόπωρο 1939: Σε λίγες εβδομάδες η Πολωνία καταλαμβάνεται από τα ναζιστικά στρατεύματα – το ανατολικό τμήμα της καταλαμβάνεται από την ΕΣΣΔ

1940

Σταδιακά, το
Ράιχ
εξαπλώνεται
στην
Ευρώπη...

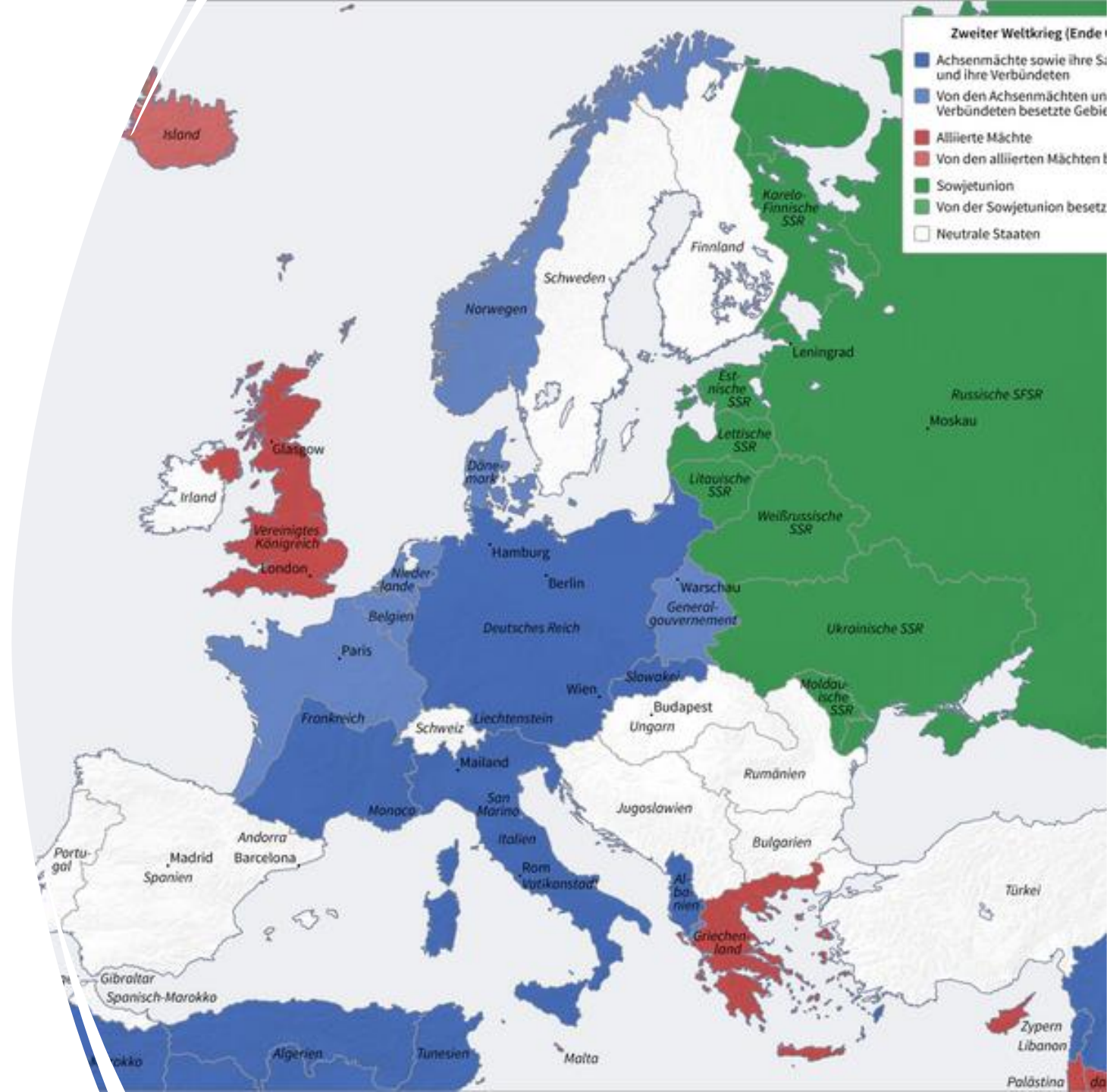

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟΝ Β
ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ
ΠΟΛΕΜΟ ΚΑΙ Η
ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Αρχική ουδετερότητα αλλά...

- Ελλάδα: Δικτατορία Μεταξά
- (συμπάθεια προς τη Βρετανία και τους συμμάχους,
- Και μετά την έναρξη του πολέμου δεν αποκλίνει από την ουδετερότητα
- Δεν απειράπη η εμπλοκή της στον πόλεμο
- Γιατί; Ο Μουσολίνι
 - Είχε καταλάβει την Αλβανία τον Απρίλιο του 1939
 - Έβλεπε την Ελλάδα ως πρώτο βήμα για τον έλεγχο της Ανατολικής Μεσογείου

28 Οκτωβρίου 1940

- Η Ιταλία με τηλεσίγραφο ζητά από την Ελλάδα εκχώρηση κυριαρχίας σε σημαντικό τμήμα του ελληνικού εδάφους
- Ιωάννης Μεταξάς: “Alors, c’ est la guerre”. Αρνείται τις ιταλικές απαιτήσεις. Η άρνηση συνοψίζεται στη λέξη ΌΧΙ
- Το «Όχι» υιοθετείται από τον ελληνικό λαό που σπεύσει στο μέτωπο των επιχειρήσεων

Ανακόπτεται η προέλαση των Ιταλών

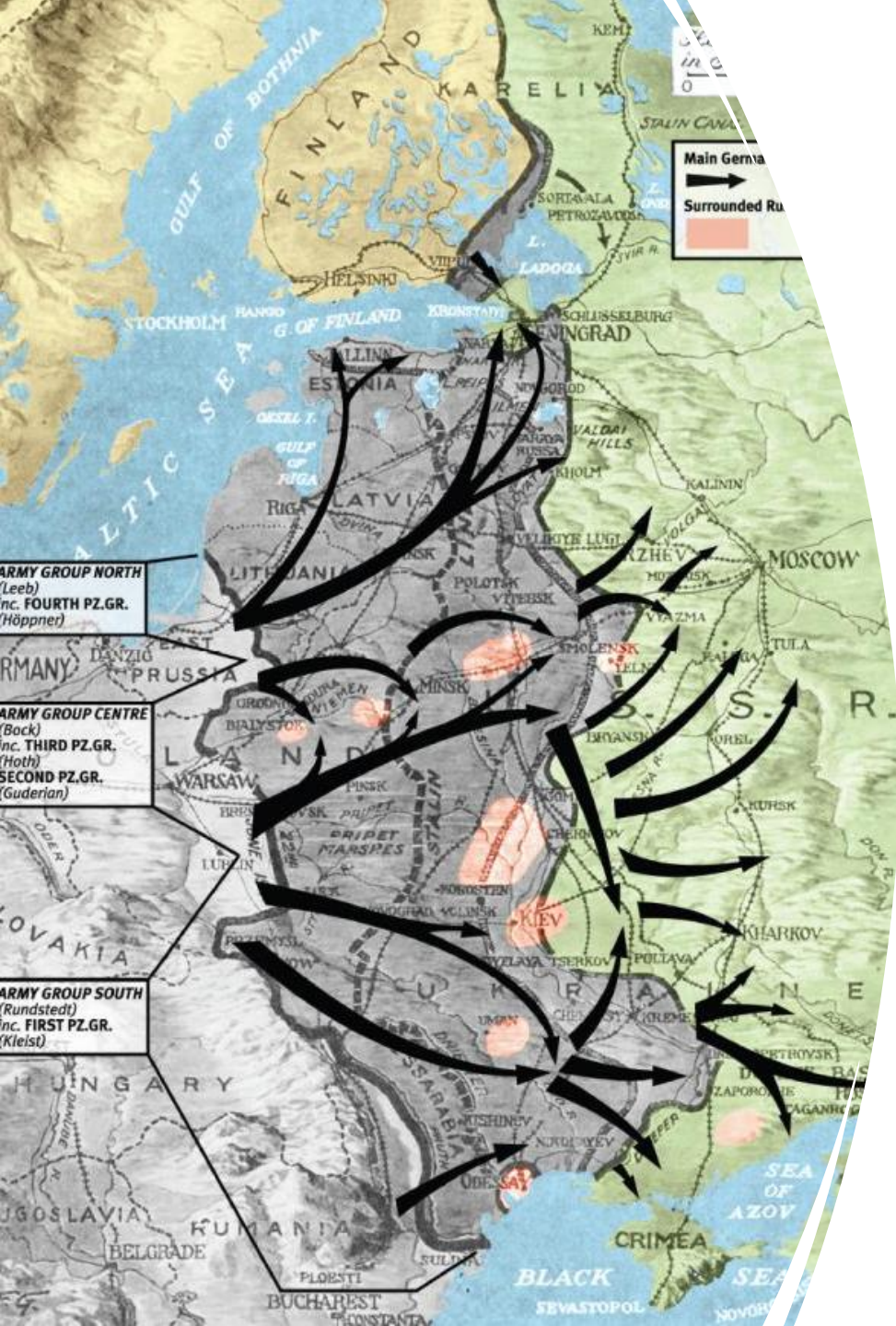
- Πρώτες μέρες του πολέμου
- Η προέλαση των Ιταλών ανακόπτεται από τον Ελληνικό Στρατό
- Αρχιστράτηγος ο Αλέξανδρος Παπάγος

Νοέμβριος 1940: Αντεπίθεση

- Αντεπίθεση κατά των Ιταλών στην Αλβανία (από εκεί εκδηλώθηκε η εισβολή)
- Καταλαμβάνονται από τον Ελληνικό Στρατό ως τον Ιανουάριο του 1941: Κορυτσά, Πρεμετή, Πόγραδετς, Αργυρόκαστρο, Άγιοι Σαράντα, Κλεισούρα
- Η προέλαση ανακόπτεται λόγω των δυσμενών καιρικών συνθηκών
- Η επικράτηση των Ελλήνων
- Χαιρετίζεται ως νίκη των λαών κατά του ολοκληρωτισμού
- Αποτρέπει την επικράτηση του Άξονα στην Ανατολική Μεσόγειο – τμήμα της Μ. Ανατολής

Οι Ναζί έρχονται...

- Ο Χίτλερ επιθυμούσε να εισβάλει στη Σοβιετική Ένωση (σχέδιο «Μπαρμπαρόσσα» την άνοιξη του 1941)
- Έπρεπε να εξασφαλίσει τα νώτα του στα Βαλκάνια και το Αιγαίο
- Δεκέμβριος 1940: Καταρτίζεται το σχέδιο «Μαρίτα» για εισβολή στην Ελλάδα

Απρίλιος 1941: Γερμανική επίθεση

- 6 Απριλίου 1941: Αρχίζει η γερμανική επίθεση
- Ο Ελληνικός Στρατός αντιστέκεται (μικρή βοήθεια από μικρό βρετανικό άγημα) αξιοθαύμαστα στα ελληνοβουλγαρικά σύνορα
- Οι Γερμανοί υπερέχουν σε δύναμη και οργάνωση
- 9 Απριλίου: κατάληψη Θεσσαλονίκης
- 27 Απριλίου: Οι Γερμανοί μπαίνουν στην Αθήνα

Η γερμανική επίθεση

- Ο Ελληνικός Στρατός υποχωρεί άτακτα
- Ο πρωθυπουργός Αλέξανδρος Κορυζής αυτοκτονεί
- Ο βασιλιάς Γεώργιος Β΄ και ο νέος πρωθυπουργός Εμμανουήλ Τσουδερός επιχειρούν να αντισταθούν στην Κρήτη

Η Μάχη της Κρήτης (Μάιος 1941)

- Τελευταίο δεκαήμερο Μαΐου 1941
- Τελευταία μάχη επί ελληνικού εδάφους
- Οι Γερμανοί μεταφέρουν στρατεύματα από αέρος
- Κάμπτουν την Αντίσταση των Συμμάχων
- Οι Κρήτες πολεμούν γενναία με κάθε μέσο («λαϊκός» πόλεμος)

Σημασία της ελληνογερμανικής σύρραξης

- Ο Χίτλερ αναγκάζεται να αναβάλει την επιχείρηση κατά της Σοβιετικής Ένωσης – θα ξεκινήσει τον Ιούνιο (ένα μήνα αργότερα)... δεν θα προλάβει τον «ρωσικό χειμώνα»

Η τριπλή κατοχή

- Μετά την κατάληψη του ελληνικού εδάφους, τριπλή κατοχή.
- Γερμανική
- Ιταλική
- Βουλγαρική

The Triple Occupation of Greece by the Axis Powers (1941-1944)

Η Ελληνική Κυβέρνηση στο Κάιρο

Η Ελληνική Κυβέρνηση μεταφέρει την έδρα της έξω από την Ελλάδα, στο Κάιρο

Η «εξόριστη» κυβέρνηση αναγνωρίζεται από τα συμμαχικά κράτη ως κυβέρνηση της Ελλάδας

Ενέργειες της εξόριστης κυβέρνησης

- Διεκδικεί (εκτός από την απελευθέρωση της Ελλάδας)
 - Βόρεια Ήπειρο (κατέχεται από Ιταλία)
 - Δωδεκάνησα (κατέχονται από Ιταλία)
 - Κύπρο (πολύ διακριτικά έναντι της συμμάχου Βρετανίας που την κατέχει)
- Προσπαθεί να δώσει λύσεις στο επισιτιστικό πρόβλημα της Ελλάδας
- Συγκροτεί ένοπλα σώματα που συνεχίζουν τον πόλεμο στην Αν. Μεσόγειο

Τα ένοπλα σώματα του Ελληνικού Στρατού

- Συγκροτούνται από την εξόριστη Κυβέρνηση
- Πολεμούν κυρίως εκτός Ελλάδος μαζί με τους συμμάχους
 - Μάχη Ελ Αλαμείν
 - Μάχη Ρίμινι
 - Επιδρομές του Ιερού Λόχου στο Αιγαίο
 - Ναυτικό (αντιτορπιλικά «Βασίλισσα Όλγα» και «Αδρία»
 - Αεροπορία

Στην Ελλάδα: Εθνική Αντίσταση

Ο Ελληνικός λαός αρνείται να συμβιβαστεί με την τριπλή κατοχή

Αρχικά, μεμονωμένες πράξεις αντίστασης

Στη συνέχεια, ίδρυση ισχυρών μαζικών αντιστασιακών οργανώσεων

- Ε.Α.Μ. (Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο) – Το ένοπλο τμήμα του ΕΑΜ ήταν ο ΕΛΑΣ (Εθνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός)
- ΕΔΕΣ (Εθνικός Δημοκρατικός Ελληνικός Σύνδεσμος) – Ναπολέων Ζέρβας
- ΕΚΚΑ (Εθνική και Κοινωνική απελευθέρωση – Δ. Ψαρρός)
- Οργανώσεις πόλεων (κυρίως δολιοφθορές κατά του κατακτητή και κατασκοπεία)

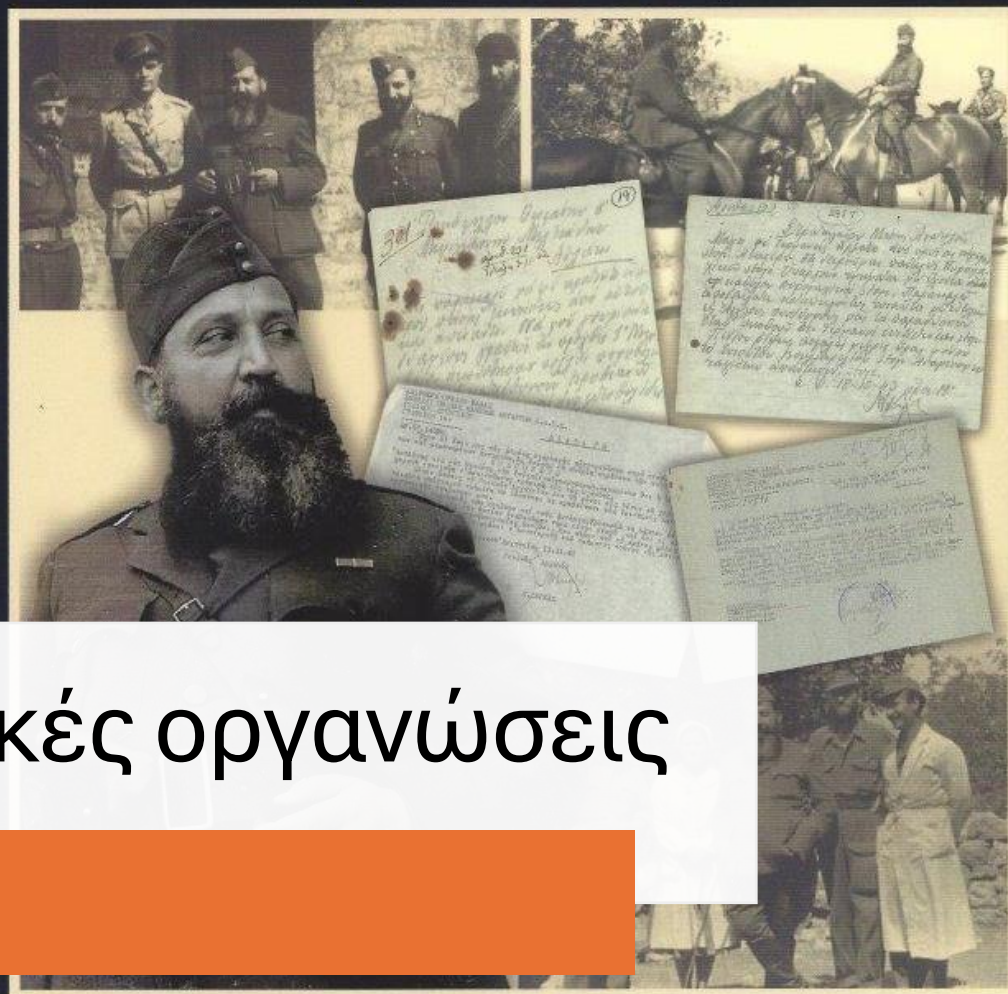
ΕΑΜ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΑΡΧΗΓΟΥ ΕΛΕΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ ΖΕΡΒΑ

(περίοδου 1942-1944)

Ελληνικές αντιστασιακές οργανώσεις

ΖΗΤ
/Η
ΕΘΝΙΚΗ
ΕΝΟΤΗΤΑ

ΠΑΡΑΧΩΡΗΘΕΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Μια αποτίμηση της Αντίστασης

- Συνεργασία και με το Συμμαχικό Στρατηγείο της Μ. Ανατολής
- Μεγάλος ο αριθμός των Ελλήνων που συμμετείχαν στην Αντίσταση
- Βαρύ τίμημα: Εκτελέσεις, βασανισμοί, φυλακίσεις

Παράδοση της
Γερμανίας και της
Ιαπωνίας

1945, 30 Απριλίου

- Ο κλοιός των συμμάχων σφίγγει γύρω από το Βερολίνο
- Ο Χίτλερ αυτοκτονεί
- Λίγες ώρες μετά, το Βερολίνο παραδίδεται στους συμμάχους
- 8 και 9 Μαΐου 1945:
Υπογράφεται η συνθηκολόγηση
άνευ όρων της Γερμανίας

H

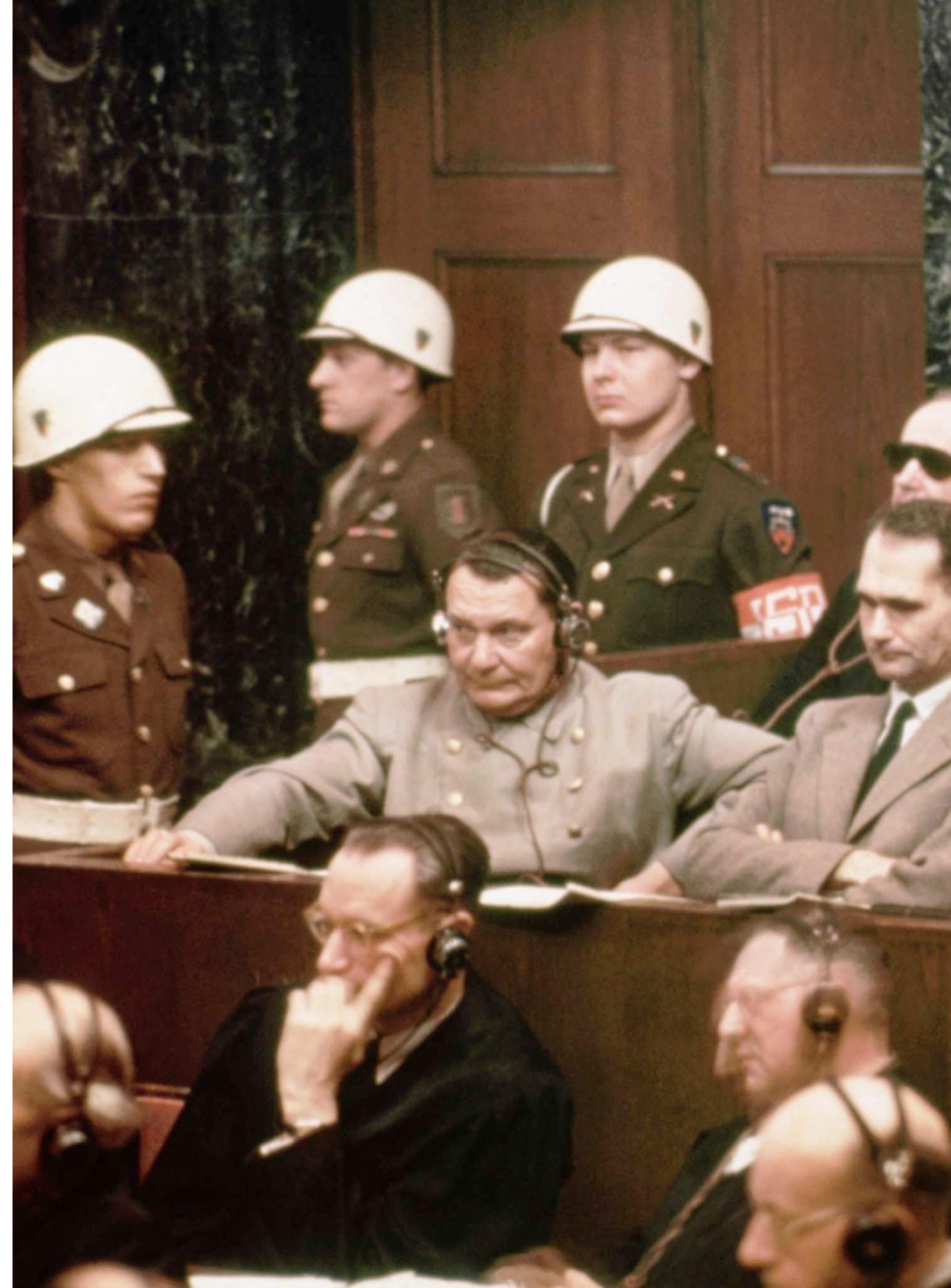
- Η Ιαπωνία είχε διακηρύξει την απόφαση να συνεχίσει τον πόλεμο «μέχρις εσχάτων» ακόμη και στο έδαφός της
- Οι Αμερικανοί αποφασίζουν να κάνουν χρήση της ατομικής βόμβας
- 6 Αυγούστου 1945 στη Χιροσίμα
- 9 Αυγούστου 1945 στο Ναγκασάκι
- 2 Σεπτεμβρίου 1945: Συνθηκολογεί και η Ιαπωνία

Εγκλήματα πολέμου κατά της
ανθρωπότητας -
Ολοκαύτωμα

Δίκη της Νυρεμβέργης (Ιαν.-Οκτ. 1946)

- Με τη λήξη του πολέμου μικτή επιτροπή υπό τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) αναλαμβάνει να εντοπίσει τους ενόχους
- 1. Για την προπαρασκευή και την πρόκληση του πολέμου
- 2. Για τη διάπραξη εγκλημάτων πολέμου
- 3. Για τη διάπραξη εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας.
- Οι ευθύνες βάρυναν κυρίως τη γερμανική πλευρά
- Δίκη της Νυρεμβέργης: καταδικάζονται σε θάνατο ή βαριές ποινές φυλάκισης πολιτικά και στρατιωτικά στελέχη της χιτλερικής Γερμανίας
- Πολλά διεθνή και εθνικά όργανα επιβάλλουν ποινές και κυρώσεις για εκατοντάδες υπεύθυνους για εγκλήματα πολέμου

Γενοκτονία των Εβραίων

- Χαρακτηρίστηκε ως μείζον έγκλημα κατά της ανθρωπότητας
- Οι Εβραίοι ήταν υπό δίωξη στη Γερμανία ήδη από το 1933
- Σταδιακά η θέση τους επιδεινώνεται όσο επεκτεινόταν η κυριαρχία των ναζί στην Ευρώπη.
- Μετά την κατάληψη της Πολωνίας: Γκέτο της Βαρσοβίας (500.000 Εβραίοι)
- Μετά την εισβολή στη Ρωσία επιχειρείται η «τελική λύση», η καθολική εξόντωσή τους στην Ευρώπη.

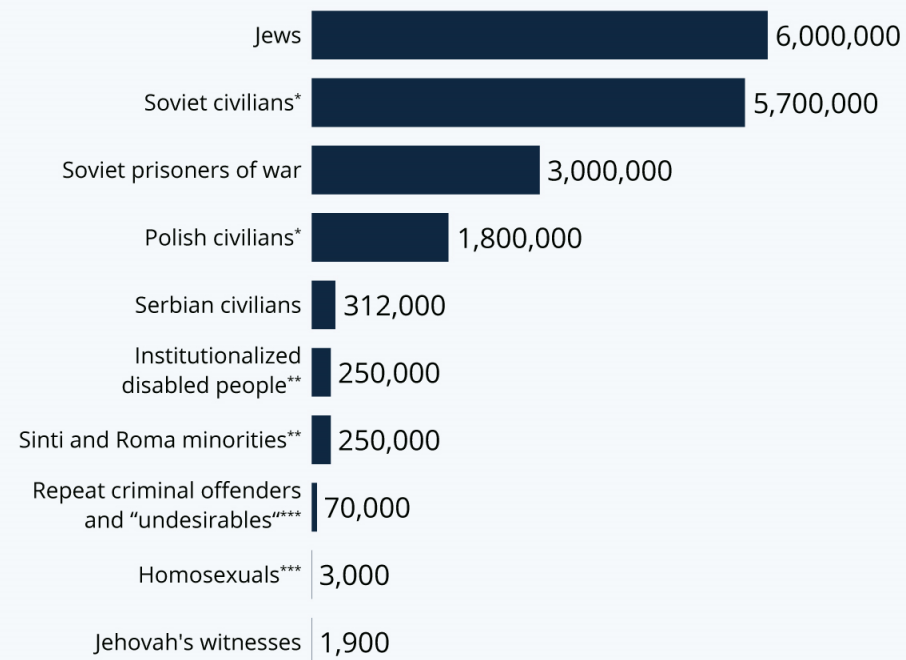

Οι πρακτικές της τελικής λύσης

- Εφιαλτικές πρακτικές, πρωτοφάνερωτες στην παγκόσμια ιστορία:
 - Φυσική εξόντωση μετά από επώδυνη παραμονή
 - Σε γκέτο
 - Σε στρατόπεδα συγκέντρωσης (Άουσβιτς, Τρεμπλίνκα, Νταχάου, Μπέλζετς, Σόμπιμπορ)
 - Μαζικές εκτελέσεις
 - Χρήση δηλητηριωδών αερίων
- Εκατομμύρια θύματα (70.000 μόνο από την Ελλάδα)

17 Million Fell Victim to the Nazi Regime

Estimated number of victims killed by the German Nazi regime and its collaborators (1933-1945)

* non-jewish ** upper estimate *** lower estimate

Sources: United States Holocaust Memorial Museum, Dr. Alexander Zinn

statista

Συνέπειες Β' Παγκοσμίου Πολέμου για την ανθρωπότητα

- Σε παγκόσμια κλίμακα (κυρίως όμως στην Ευρώπη, αλλά και στην Άπω Ανατολή: Κίνα και Ιαπωνία)
- Τεράστιες ανθρώπινες απώλειες (36 εκατ. Νεκροί, πολλοί προερχόμενοι, για πρώτη φορά, από τους αμάχους)
- Τεράστιες υλικές απώλειες (Καταστροφή υποδομών, πόλεις, οικισμοί, λιμάνια, επικοινωνιακοί κόμβοι, πλουτοπαραγωγικές πηγές)
- Μεταβολή της διεθνούς οικονομικής συγκυρίας υπέρ των χωρών που ήταν μακριά από το πεδίο των μαχών
- Τραύμα στη συλλογική μνήμη η καταστροφή από την ατομική βόμβα στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι

Οι νεκροί του 2^{ου} Παγκοσμίου Πολέμου

World War II Deaths

